

Informacje dodatkowe

W razie chęci uzyskania dodatkowych informacji prosimy o kontakt z liderami poszczególnych Pakietów Zadań (WP):

MMT Agrifood Research Finland
www.mtt.fi

WP1

Zarządzanie i Koordynacja Projektu
Markku Järvenpää
markku.jarvenpaa@mtt.fi
+358 (40) 593 0811

Johanna Logrén
johanna.logren@mtt.fi

WP6

Potencjał Energetyczny Gnojowicy
Sari Luostarinen
sari.luostarinen@mtt.fi

Projekt **Baltic Manure** jest Projektem Sztandarowym w ramach Planu Działań Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego, przyjętym przez kraje członkowskie w 2009 roku.

W realizację projektu zaangażowanych jest 18 organizacji/institucji partnerskich z 8 krajów regionu Morza Bałtyckiego. Partnerem Wiodącym projektu jest MTT Agrifood Research Finland.

Budżet projektu wynosi 3,7 mln EUR.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego)

Agro Business Park
www.agropark.dk

WP2

Komunikacja
Knud Tybirk
kt@agropark.dk

WP7

Innowacje biznesowe
Anne-Luise Skov Jensen
alsj@agropark.dk

UNIVERSITY OF SOUTHERN DENMARK

University of Southern Denmark
www.sdu.dk

WP5

Ocena gnojowicy pod kątem rozwoju zrównoważonego
Henrik Wenzel
henrik.wenzel@kbn.sdu.dk

JTI - Swedish Institute of Agricultural and Environmental Engineering
www.jti.se

WP3

Innowacyjne Technologie
Lena Rodhe
Lena.Rodhe@jti.se

JKI - Julius Kühn-Institut, Federal Research Centre for Cultivated Plants
www.jki.bund.de

WP4

Standaryzacja rodzajów gnojowicy
Silvia Haneklaus
silvia.haneklaus@jki.bund.de

Pozostali partnerzy

Bałtyckie Forum Innowacyjnych Technologii Gospodarowania Gnojowicą – Baltic Manure

Gnojowica

– od odpadu problematycznego dla środowiska naturalnego do cennego gospodarczo surowca

- Stworzenie platformy podnoszenia wiedzy i wymiany doświadczeń pomiędzy decydentami, rolnikami i naukowcami
- Stymulowanie rozwoju naukowego i gospodarczego
- Opracowywanie zaleceń i rekomendacji w zakresie polityki, prawa i strategii
- Poprawa warunków, metod gospodarowania i stosowania gnojowicy dla poprawy stanu środowiska przyrodniczego Morza Bałtyckiego

www.balticmanure.eu

O projekcie

Projekt realizowany jest w okresie jesień 2010 - jesień 2013

Region Morza Bałtyckiego jest obszarem intensywnie użytkowanym rolniczo. Działalność rolnicza charakteryzuje się tu zużyciem znacznych ilości składników mineralnych i energii ze źródeł nieodnawialnych, podczas gdy gnojowica uważana jest często za kłopotliwy odpad i problem środowiskowy.

Projekt **Baltic Manure** zmierza do definitywnej zmiany tej sytuacji i ukazania możliwości gospodarczego wykorzystania gnojowicy. Gnojowica musi być rozpatrywana jako cenny surowiec, a nie kłopotliwy problem. Szacuje się, że gnojowica produkowana w zlewni Bałtyku zawiera 981 000 ton azotu i 281 000 ton fosforu, które nie są obecnie właściwie wykorzystywane.

Projekt **Baltic Manure** umożliwi stworzenie forum, w ramach którego naukowcy, inwestorzy, decydenci i rolnicy będą mogli wspólnie rozwijać możliwości gospodarczego wykorzystania gnojowicy, jako nawozu i źródła energii.

Rozwojowi i badaniom w zakresie energii odnawialnej i recyklingu składników odżywczych towarzyszyć będzie postęp

gospodarki innowacyjnej, w celu osiągnięcia ideału rolnictwa zrównoważonego, dobrobytu i rozwoju rynku pracy w regionie Morza Bałtyckiego.

Gospodarczy potencjał gnojowicy leży w innowacyjnych rozwiązaniach w gospodarowaniu i stosowaniu tego nawozu odzwierzęcego. Poprzez udział organizacji i instytucji, zaangażowanych w realizację projektu, w konferencjach, targach i wydarzeniach typu B2B (business-to-business) potencjał innowacyjności małych i średnich przedsiębiorstw w regionie bałtyckim zostanie podniesiony.

Główne cele projektu obejmują wzmocnienie potencjału gospodarczego, udoskonalenie obiegu składników pokarmowych w gospodarstwie, wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii w regionie, jak również obniżenie ładunku zanieczyszczeń dopływających do Morza Bałtyckiego w wyniku działalności rolniczej. Innymi słowy, projekt **Baltic Manure** przyczynić się ma do uczynienia regionu Morza Bałtyckiego miejscem atrakcyjnym dla inwestycji, pracy i życia.

5 obszarów tematycznych projektu:

Innowacyjne technologie gospodarowania gnojowicą

Standaryzacja różnych rodzajów gnojowicy, ze szczególnym naciskiem na fosfor

Ocena łańcuchów technologicznych związanych z wykorzystaniem gnojowicy pod kątem realizacji założeń rozwoju zrównoważonego

Energetyczny potencjał gnojowicy

Innowacje biznesowe

Pakiety zadań

WP1	Zarządzanie i Koordynacja Projektu MTT Agrifood Research Finland (FI)	Strategiczne, operacyjne i finansowe zarządzanie projektem.
WP2	Komunikacja Agro Business Park (DK)	Organizacja i ułatwianie komunikacji pomiędzy partnerami projektu i podmiotami zewnętrznymi.
WP3	Innowacyjne technologie przetwarzania gnojowicy JTI (SE)	Identyfikacja innowacyjnych i przyjaznych dla środowiska technologii przetwarzania i wykorzystania gnojowicy na dużych fermach zwierząt w regionie Morza Bałtyckiego.
WP4	Standaryzacja rodzajów gnojowicy ze szczególnym uwzględnieniem fosforu JKI (DE)	Opis różnych typów gnojowicy i ich wartości nawozowej oraz rekomendowanie nowych standardów w zakresie określania rodzajów gnojowicy.
WP5	Ocena gnojowicy pod kątem rozwoju zrównoważonego Univ. of Southern Denmark (DK)	Ocena środowiskowa różnych łańcuchów technologicznych związanych z wykorzystaniem gnojowicy, istotnych dla regionu Morza Bałtyckiego.
WP6	Potencjał Energetyczny Gnojowicy MTT Agrifood Research Finland (FI)	Ewaluacja energetycznego potencjału różnych typów gnojowicy, ze szczególnym uwzględnieniem technologii produkcji biogazu.
WP7	Innowacje biznesowe Agro Business Park (DK)	Wsparcie komercjalizacji innowacyjnych rozwiązań wypracowanych w ramach WP3 – WP6, we współpracy z podmiotami gospodarczymi regionu Morza Bałtyckiego.

Cele projektu

Długoterminowym celem strategicznym projektu **Baltic Manure** jest zmiana powszechnego postrzegania gnojowicy jako kłopotliwego odpadu i ukazanie jej, jako wartościowego surowca o istotnym potencjale ekonomicznym, który wykorzystany może być przy jej właściwym przetwarzaniu i stosowaniu oraz przy sprzyjającej sytuacji polityczno-prawnej.

W celu osiągnięcia tego celu utworzone zostaną trzy powiązane ze sobą platformy tematyczne (fora), skupione na **wiedzy, polityce/strategii** oraz **biznesie**.

Cele szczegółowe, w ramach trzech wymienionych obszarów tematycznych, obejmują:

WIEDZA

Ocena istniejących norm odnośnie stosowania i aplikowania gnojowicy, ze szczególnym uwzględnieniem fosforu.

Ocena stosowanych w poszczególnych krajach regionu bałtyckiego technologii produkcji zwierzęcej i przetwarzania gnojowicy.

Przeprowadzenie zrównoważonej analizy nowych technologii.

Pogłębienie wiedzy na temat technologii produkcji biogazu na bazie gnojowicy.

POLITYKA/STRATEGIA

Ocena systemu zachęt oraz krajowych interpretacji dyrektyw UE wpływających na rozwój i wdrożenie innowacyjnych technologii przetwarzania gnojowicy.

Opracowanie rekomendacji co do ramowych warunków poprawy wykorzystania gnojowicy jako nawozu i źródła energii.

BIZNES

Identyfikacja i analiza komercyjnego potencjału technologii przetwarzania gnojowicy, m. in. do celów energetycznych.

Rozpoznanie stymulatorów i barier dla działalności gospodarczej opartej na gnojowicy.

Pobudzenie innowacyjności gospodarczej w zakresie technologii przetwarzania gnojowicy.

Organizacja wydarzeń typu B2B.

Baltic Sea Region
Programme 2007-2013

Główne rezultaty projektu Baltic Manure...

Wytyczne dla rolników, organizacji doradczych, inwestorów i decydentów, dotyczące przyjaznego środowisku i ekonomicznie opłacalnego obrotu i wykorzystania gnojowicy w różnych krajach regionu Morza Bałtyckiego. (WP 3)

Ekspertyza na temat podaży fosforu i specjacji chemicznej tego pierwiastka w glebach wykorzystywanych rolniczo, na potrzeby rozwoju praktyk rolniczych i polityk/strategii z nimi związanych. (WP 4)

Wstępne zalecenia dotyczące zrównoważonego stosowania gnojowicy i nawozów opartych na gnojowicy w zakresie optymalizacji wykorzystania składników mineralnych. (WP 4)

Centralna baza danych, zawierająca dane na temat przetworzonej i nieprzetworzonej gnojowicy, gleb wykorzystywanych rolniczo oraz potencjału

energetycznego gnojowicy w krajach regionu Morza Bałtyckiego. (WP 4 & WP 6)

Środowiskowa ocena cyklu życia wybranych łańcuchów przetwarzania gnojowicy i ich implikacje dla rolnictwa. (WP 5)

Scenariusze pozyskiwania energii z gnojowicy w regionie zlewni Bałtyku, służące sformułowaniu rekomendacji dla decydentów. (WP 6)

Modelowe biznes plany, opracowane w oparciu o wypracowaną wiedzę i służące jako narzędzie do tworzenia nowych możliwości biznesowych. (WP 7)

Rekomendacje dla decydentów regionu Morza Bałtyckiego, odnośnie działań zmierzających do udoskonalenia i wdrożenia nowych technologii wykorzystania gnojowicy do produkcji energii i jako nawozu. (WP 7)

